

De OR gepasseerd, wat nu?

20 april 2023
mr. Montse Rodríguez Escudero

Nationaal OR-congres

1

OR gepasseerd, wat nu?

Programma

1. Adviesrecht geschonden
2. Instemmingsrecht geschonden
3. Andere rechten uit de WOR geschonden
4. Mogelijke oorzaken
5. Oplossingen
6. Tips

Nationaal OR-congres

2

OR gepasseerd, wat nu?

Adviesrecht geschonden (art. 25 en 26 WOR)

Definitieve besluiten van de ondernemer die adviesplichtig zijn, maar

1. Het advies van de OR is niet gevolgd; of
2. Er is géén advies gevraagd aan de OR.
3. het advies van de OR is weliswaar gevolgd, maar na het advies zijn andere feiten of omstandigheden bekend geworden, die mogelijk tot een ander advies hadden geleid ('novum');

Optie: Procedure bij de OK

Nationaal OR-congres

3

OR gepasseerd, wat nu?

Adviesrecht geschonden (art. 25 en 26 WOR)

Stap 1: Overleg met de bestuurder

- Vragen stellen
- Onderzoeken van een oplossing
- Wijzen op opschortingstermijn
- Verzoek bestuurder: Staking uitvoeringshandelingen

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaten - Notarissen

4

OR gepasseerd, wat nu?

Adviesrecht geschonden (art. 25 en 26 WOR)

Stap 2: Beroep instellen bij de OK

- Schriftelijk door het indienen van een verzoekschrift
- Binnen 1 maand
  - na schriftelijke mededeling van het definitieve besluit; of
  - vanaf de dag waarop de OR de inhoud en de reikwijdte van het besluit heeft onderkend of redelijkerwijs ermee bekend had kunnen zijn.
- Niet tijdig beroep ingesteld → Besluit definitief en rechten verspeeld!

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaten - Notarissen

5

OR gepasseerd, wat nu?

Adviesrecht geschonden (art. 25 en 26 WOR)

Stap 2: Beroep instellen bij de OK

- Het verzoekschrift moet bevatten:
  - de personalia van de voorzitter van de OR en de ondernemer
  - het besluit waartegen het beroep wordt ingesteld
  - een duidelijke omschrijving van het verzoek en de gronden

Beroepsgrond:

De ondernemer heeft bij de afweging van de betrokken belangen niet in redelijkheid tot zijn besluit had kunnen komen

---

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaten - Notarissen

6

OR gepasseerd, wat nu?

Adviesrecht geschonden (art. 25 en 26 WOR)

Stap 2: Beroep bij de OK - toelichten gronden

- Toelichten welke belangen de ondernemer naar het oordeel van de OR bij zijn besluitvorming onvoldoende heeft meegewogen en waarom de OR het besluit dus onredelijk acht
- De OR kan slechts een beroep doen op bezwaren die in zijn advies naar voren zijn gebracht: Het advies moet dus heel zorgvuldig worden geformuleerd!
- De onredelijkheid van het besluit kan zowel gelegen zijn in:
  - de inhoud van het besluit; als in
  - de wijze waarop het besluit tot stand gekomen is

Nationaal OR-congres

7

OR gepasseerd, wat nu?

Adviesrecht geschonden (art. 25 en 26 WOR)

Stap 2: Beroep instellen bij de OK - Voorlopige voorzieningen

- Als de OR dat verzoekt, kan de Ondernemingskamer de volgende voorzieningen treffen:
  - verplichting gehele of gedeeltelijke intrekking besluit en/of ongedaan maken gevolgen besluit
  - verbod handelingen te (doen) verrichten ter uitvoering van (een deel van) het besluit
- Overtreding voorziening OK: economisch delict

Nationaal OR-congres

8

OR gepasseerd, wat nu?

Adviesrecht geschonden (art. 25 en 26 WOR)

Stap 3: Overleg met de bestuurder

- Onderzoeken van een oplossing
- Alsnog een adviesaanvraag?

Nationaal OR-congres

9

OR gepasseerd, wat nu?

Adviesrecht geschonden (art. 25 en 26 WOR)

Stap 4: Zitting bij de Ondernemingskamer

Nationaal OR-congres

10

OR gepasseerd, wat nu?

Instemmingsrecht geschonden (art. 27 WOR)

Instemmingsplichtige besluiten

- waarmee de OR niet heeft ingestemd; of
  - waarvoor de OR niet om instemming is verzocht
- Ondernemer moet kantonrechter om vervangende toestemming verzoeken
- OR moet de **nietigheid** inroepen: termijn van 1 maand
- +
- ondernemer verzoeken de uitvoering van het besluit te staken, totdat de OR met het besluit heeft ingestemd of de kantonrechter toestemming heeft verleend

Nationaal OR-congres

11

OR gepasseerd, wat nu?

Instemmingsrecht geschonden (art. 27 WOR)

Stap 1: **Terminj** inroepen **nietigheid vaststellen**

- binnen 1 maand nadat besluit is genomen

Stap 2: **Overleg met de bestuurder**

- Vragen stellen
- Onderzoeken van een oplossing

Nationaal OR-congres

12

OR gepasseerd, wat nu?

Instemmingsrecht geschonden (art. 27 WOR)

Stap 3: Inroepen van de nietigheid

- Actie OR op grond van art. 27 lid 5 WOR
- Nietigheid niet van rechtswege: OR moet actief beroep op nietigheid doen!
  - tijdig: binnen één maand
  - schriftelijk
- Verzoek kantonrechter om staking uitvoeringshandelingen
- **Vervaltermijn:** niet tijdig inroepen nietigheid: besluit definitief en rechten verspeeld

---

Nationaal OR-congres

13

OR gepasseerd, wat nu?

Instemmingsrecht geschonden (art. 27 WOR)

Stap 4: Overleg met de bestuurder

- Onderzoeken van een oplossing
- Alsnog een instemmingsaanvraag?

Nationaal OR-congres

14

OR gepasseerd, wat nu?

Instemmingsrecht geschonden (art. 27 WOR)

Stap 5: Kort geding bij de voorzieningenrechter

Als de bestuurder het besluit toch uitvoert, terwijl de OR de nietigheid heeft ingeroepen.

Wat kan de rechter beslissen?

- Verbod aan de ondernemer om het nietige besluit uit te voeren / toe te passen
- Gebod aan de ondernemer om reeds uitgevoerde handelingen ongedaan te maken.

Nationaal OR-congres

15

OR gepasseerd, wat nu?**Andere rechten uit de WOR geschonden?**

- Recht op overleg (art 24 WOR overlegvergadering/ Nalco-beschikking)
- Recht op informatie
- Faciliteitenregeling (scholing / vergadertijd)
- Initiatiefrecht van OR (art. 23 lid 3 WOR)

Nationaal OR-congresDECLERCQ
Advocaten - Notarissen

16

OR gepasseerd, wat nu?**Algemene geschillenregeling (art. 36 WOR)**

Naar de kantonrechter

- iedere belanghebbende
- Naleving van de WOR
  - instellen/ in stand houden van een OR
  - vaststellen voorlopig/definitief reglement
  - verkiezingen
  - .....

Nationaal OR-congresDECLERCQ
Advocaten - Notarissen

17

OR gepasseerd, wat nu?**Kosten van procedures**

- Kosten komen voor rekening van de ondernemer (art. 22 WOR)
  - indien geen budget: kosten *redelijk* nodig voor de taakuitoefening van de OR; en
  - mits ondernemer tevoren van de kosten op de hoogte is gebracht.
- Bezwaar ondernemer tegen maken van of omvang van kosten? OR kan geschil voorleggen aan kantonrechter ex art. 36 lid 2 WOR
- De leden van de OR kunnen niet persoonlijk aansprakelijk worden gesteld voor de kosten van een externe deskundige
- De OR kan niet in de proceskosten worden veroordeeld!

Nationaal OR-congresDECLERCQ
Advocaten - Notarissen

18

OR gepasseerd, wat nu?

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaat - Notaris

19

OR gepasseerd, wat nu?

Mogelijke oorzaken

- Medezeggenschap binnen de organisatie niet serieus genomen
- Gebrek aan kennis/onervarenheid – verschil van inzicht
- Relatie OR en bestuurder niet goed
- Bestuurder functioneert niet goed
- OR functioneert niet goed
- Foutje ...

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaat - Notaris

20

OR gepasseerd, wat nu?

Veel voorkomende oorzaak

- Bestuurder en OR zijn het niet eens over de vraag of het voorgenomen besluit advies-/instemmingsplichtig is.
- Oplossingen
  - Proactieve OR: Regelmatig navraag aankomende besluiten;
  - Bespreek altijd vooraf of iets advies-/instemmingsplichtig is (zeker bij twijfel!)
  - Leg de vraag of het (voorgenomen) besluit advies-/instemmingsplichtig is voor aan een onafhankelijke deskundige;
  - Art. 96 Rv procedure – gezamenlijk voorleggen aan de kantonrechter;
  - Maak afspraken over de vraag wanneer een besluit 'belangrijk' is en dus adviesplichtig;
  - Scholing, ook voor de bestuurder.

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaat - Notaris

21

OR gepasseerd, wat nu?

Andere mogelijke oorzaken / Stakeholders

Andere mogelijke oorzaken:

- De medezeggenschap wordt niet serieus genomen
- Relatie OR- bestuurder is niet goed
- Angstcultuur
- De "gouden driehoek" functioneert niet goed

Ik wil Ik wil Ik wil

Stakeholders:

- Bestuurder
- Medewerkers
- Toezichthouder (RvC/RvT)
- Vakbonden
- Aandeelhouders / moedermaatschappij
- (Pers)

Nationaal OR-congres

22

OR gepasseerd, wat nu?

Remedies: **Overleg met de bestuurder (art. 23 en 24 WOR)**

Formeel overleg:

- Bestuurder voert overleg namens de ondernemer
- Overleg over alle zaken de onderneming betreffend (art. 23 WOR)
- Regulier overleg: regelmatig, af te stemmen met de OR
- Op elk moment: Binnen 14 dagen na gemotiveerd verzoek van elk der partijen (art. 23 WOR)
- Ten minste twee keer per jaar art. 24 overleg: bespreken algemene gang van zaken:
  - Info over financieel-economisch en sociaal beleid (evt. o.b.v. Initiatiefrecht OR)
  - Info over besluiten in voorbereiding (25/27 WOR)
  - afspraken betrokkenheid OR in besluitvorming en communicatie (mz-kalender)
- **art. 24 overleg:** Ook (vertegenwoordigers) RvC aanwezig (ultz: groep van 5 ondernemingen met OR)
- Overleg bij een adviestraject/instemmingstraject; minimaal 1x

+ **Informeel overleg**

Nationaal OR-congres

23

OR gepasseerd, wat nu?

Remedie: **Actief informatierecht van de OR**

Basis =

De ondernemer is verplicht desgevraagd tijdig alle informatie aan de OR te verstrekken die de OR redelijkerwijs nodig heeft voor de vervulling van zijn taken (art. 31 lid 1 WOR)

- Naast passief info recht

Informatieverzoek (in en buiten overlegvergadering):

- moet betrekking hebben op voorliggend (voorgenomen) besluit of initiatief;
- moet voldoende concreet zijn.

Nationaal OR-congres

24

OR gepasseerd, wat nu?

Remedie: **Ondernemingsovereenkomst (art. 32 WOR)**

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaat - Notaris

25

OR gepasseerd, wat nu?

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaat - Notaris

26

OR gepasseerd, wat nu?

Remedie – **Principieel Onderhandelen**

Principieel onderhandelen (HARVARD methode): allebei krijgen wat je wilt in **4 stappen**

1. Scheidt de mens van het probleem;
2. Richt je op belangen niet op de posities;
3. Zoek naar oplossingen in wederzijds belang;
4. Zet de oplossing af tegen redelijke, objectieve criteria.

Nationaal OR-congres

DECLERCQ
Advocaat - Notaris

27

OR gepasseerd, wat nu?

Remedie: **Mediation**

Alternatieve geschiloplossing

- Onder leiding van onafhankelijke / onpartijdige derde
- Op basis van vrijwilligheid
- Vertrouwelijkheid en geheimhouding

Wanneer mediation?

- Als communicatie is verstoord
- Gebrek aan onderling vertrouwen
- Bij escalatie in samenwerking

Doel mediation:

- Onderling (zelf) tot een oplossing komen
- Beide partijen moeten zich in oplossing kunnen vinden => Duurzame oplossing

---

Nationaal OR-congres

28

OR gepasseerd, wat nu?

Remedies Formeel / Informeel - overzicht

Procedures:

- Ondernemingskamer
- Kantonrechter
- Art. 96 Rv
- Mediation
- Governance code

Afspraken:

- Overlegrecht
- Informatierecht
- Betrokkenheid OR
- Faciliteiten
- Convenant

Intern:

- Zelfreflectie
- Cursus / training
- Communicatie (achterban)
- Principieel onderhandelen

Hulptroepen:

- Juridisch adviseurs
- Trainers
- Procebegeleider / mediator
- De toezichthouder
- De vakbonden

Nationaal OR-congres

29

OR gepasseerd, wat nu?

De vuile was op straat?

Communicatie intern: achterbanoverleg, intranet, personeelsblad

Communicatie extern:

- Actief de pers benaderen: **Ultimum remedium**:
  - zet verhoudingen op scherp
  - reputatieschade
  - verlies van controle

- Kies zorgvuldig een medium
- Doe niets achter de rug van bestuurder en toezichthouder om!

Als OR door de pers benaderd wordt:

- Meldt dit aan de bestuurder en de toezichthouder
- Probeer gezamenlijk op te trekken en stem communicatie/persbericht af

Tips: Zorg dat de OR uit één mond spreekt
Wijs een woordvoerder aan

Nationaal OR-congres

30

OR gepasseerd, wat nu?

TIPS

Uitteme doel: (wezenlijke) Invloed uitoefenen.

- > Verschillende stadia in advies-/instemmingstraject
- > Hoe kan de OR de meeste invloed uitoefenen zonder te procederen?

Tips:

- **Zelfreflectie** - Wat kan volgende keer beter?
- **Afspraken** maken over betrokkenheid OR (**overleg & informatie**)
- **Convenant** (32 WOR) voorstellen!
- **Probeer:** Principeel onderhandelen (WIN-WIN)
- **Dreigen** met procedure => drukmiddel / BAZO in onderhandelingen!
- **Mediation** - voor verbetering van de onderlinge relatie
- **Procesbegeleider**

Nationaal OR-congres

31

Vragen?

Nationaal OR-congres

32

Het was mij een genoegen!

Montse Rodriguez Escudero
 Advocaat/MIN register mediator
 m.rodriguez@declercq.com
 06 - 11 39 71 43

Apple store

Play store

Nationaal OR-congres

33